

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การกลับเข้าดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น
ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๗ เรื่อง
การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว
ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๔.๕/๓๑๒๕ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ และหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๔.๕/๔๕๘๐ ลงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับ ขอรื้อจากจังหวัดนครพนมและจังหวัดอุดรธานี เกี่ยวกับการกลับเข้าดำรงตำแหน่งสมาชิก สภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๗ เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีความเห็นในแต่ละประเด็นดังต่อไปนี้

๑. กรณีนายเชิงทรง อภัยโส สมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านแพง

นายเชิงทรงฯ ซึ่งครบวาระการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านแพง เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ได้รับแต่งตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านแพงตามประกาศ คณะกรรมการสรรหาแต่งตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นจังหวัดนครพนม ฉบับที่ ๒/๒๕๕๗ ต่อมานายเชิงทรงฯ ได้มารายงานตัวเพื่อเป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านแพงตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบ แห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๗ฯ โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่า การที่นายเชิงทรงฯ ดำรงตำแหน่ง สมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านแพง แม้จะเป็นองค์กรเดียวกันและประเภทเดียวกันก็ตาม ก็ไม่มี กฎหมายบัญญัติให้ดำรงตำแหน่งต่อเนื่องกันได้ จึงต้องลาออกตามข้อ ๓ วรรคสอง ของคำสั่งหัวหน้า คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๗ฯ แต่จังหวัดนครพนมเห็นว่า การที่นายเชิงทรงฯ ไปดำรง ตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านแพงมิใช่เป็นการดำรงตำแหน่งอื่น จึงไม่ต้องลาออกจาก การดำรงตำแหน่งดังกล่าว

กรณีนี้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีความเห็นเช่นเดียวกับคณะกรรมการ การเลือกตั้ง

๒. กรณีนายปรีชา วรรณดา นายกเทศมนตรีตำบลหนองวัวซอ

นายปรีชาฯ ซึ่งครบวาระการดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลหนองวัวซอ เมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๗ ได้รับแต่งตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลหนองวัวซอตามประกาศ คณะกรรมการสรรหาสมาชิกสภาท้องถิ่น ฉบับที่ ๑/๒๕๕๗ ต่อมานายปรีชาฯ ได้มารายงานตัว เพื่อเป็นนายกเทศมนตรีตำบลหนองวัวซอตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๗ฯ และยื่นหนังสือลาออกจากการเป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลหนองวัวซอภายหลังระยะเวลาตามที่

ข้อ ๖ วรรคสอง ของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๗ฯ กำหนดไว้ และต่อมา คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่า นายปรีชา มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๕ (๑๒) แห่งพระราชบัญญัติ การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๕ ประธานกรรมการสรรหาจึงมิได้ แต่งตั้งนายปรีชา เป็นนายกเทศมนตรีตำบลหนองวัวซอ ทั้งนี้ นายปรีชา ได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งที่มีได้รับ แต่งตั้งเป็นนายกเทศมนตรีตำบลหนองวัวซอ โดยผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานีได้พิจารณาอุทธรณ์แล้ว ไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ดังกล่าว และได้รายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณาแล้ว

กรณีนี้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเห็นว่า เมื่อนายปรีชา ไม่ได้นำหลักฐาน การลาออกมายื่นต่อประธานกรรมการสรรหาภายในวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๘ จึงเป็นผู้ขาด คุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

เพื่อความถูกต้องในการปฏิบัติ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงขอหารือว่า ความเห็นดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ หากไม่ถูกต้องจะมีแนวทางปฏิบัติอย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมส่งเสริม การปกครองท้องถิ่น โดยมีผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) และผู้แทน สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่า คำสั่งหัวหน้าคณะรักษา ความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๗ฯ มุ่งประสงค์ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นชุดสุดท้ายที่ พ้นจากตำแหน่งเนื่องจากครบวาระ ได้กลับเข้าดำรงตำแหน่งเดิม เพื่อให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือ ผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนแต่เดิมเข้ามาพัฒนาท้องถิ่นต่อไป แต่โดยที่ ภายหลังจากครบวาระไปแล้ว บุคคลเหล่านั้นอาจไปดำรงตำแหน่งอื่นใดอันเป็นเหตุให้ขาดคุณสมบัติ ในการกลับมาดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นได้ จึงเปิดโอกาสให้บุคคลที่ไป ดำรงตำแหน่งอื่นใดสามารถลาออกจากตำแหน่งนั้นพร้อมแสดงหลักฐานการพ้นจากตำแหน่งนั้นต่อ ประธานกรรมการสรรหาภายในวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๘ ได้ ดังนั้น การพิจารณาคำว่า “ตำแหน่งอื่น” จึงต้องหมายถึงตำแหน่งอื่นที่ห้ามมิให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นไปดำรงโดยไม่รวมถึง การเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดียวกันกับองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะกลับเข้าดำรงตำแหน่ง เพราะการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือ ผู้บริหารท้องถิ่นตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๘๕/๒๕๕๗ฯ ย่อมสิ้นสุดลงพร้อม ๆ กับ การมีการประกาศแต่งตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๗ฯ กรณีจึงไม่อาจถือได้ว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นดังกล่าวมีลักษณะต้องห้ามตาม กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิก สภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นแต่อย่างใด

จากแนวทางข้างต้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) จึงมีความเห็นในประเด็นที่หนึ่งว่า นายเชิงทรงฯ สมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านแพงชุดสุดท้าย ได้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลตำบล บ้านแพงตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๘๕/๒๕๕๗ฯ ซึ่งเป็นตำแหน่งเดียวกับตำแหน่ง สมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านแพงที่นายเชิงทรงฯ ได้มารายงานตัวตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษา ความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๗ฯ เมื่อการดำรงตำแหน่งดังกล่าวมิใช่การดำรงตำแหน่งอื่น จึงไม่ต้อง

ลาออกตามข้อ ๓^๖ วรรคสอง ของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๗ฯ และสามารถแต่งตั้งนายเชิงทรงฯ ให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านแพนตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๗ฯ ได้

สำหรับประเด็นที่สอง นั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า นายปรีชาฯ ได้อุทธรณ์คำสั่งที่มีได้รับแต่งตั้งเป็นนายกเทศมนตรีตำบลหนองวัวซอ และขณะนี้เรื่องอยู่ระหว่างการพิจารณาของรัฐมนตรีกว่า การกระทรวงมหาดไทย จึงเป็นเรื่องที่คณะกรรมการกฤษฎีกาไม่อาจพิจารณาให้ความเห็นได้ตามข้อ ๙^๖ (๒) แห่งระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยการรับปรึกษาให้ความเห็นทางกฎหมายของกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒

(นายดิศทัต โทตระกิตย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๕๘

ข้อ ๓ กรณีสมาชิกสภาท้องถิ่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ พ้นจากตำแหน่งไปก่อนแล้ว ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งชุดสุดท้ายที่พ้นจากตำแหน่งเนื่องจากครบวาระก่อนวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘ และประสงค์จะกลับเข้าดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นมารายงานตัวต่อประธานกรรมการสรรหาตามข้อ ๕ ของประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๘๕/๒๕๕๗ ฯ ภายในวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้กลับเข้าดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นได้นับแต่วันที่ประธานกรรมการสรรหาประกาศแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น และให้สมาชิกสภาท้องถิ่นที่เคยได้รับการประกาศแต่งตั้งตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่ประธานกรรมการสรรหาประกาศแต่งตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นขึ้นใหม่

ในกรณีสมาชิกสภาท้องถิ่นที่มารายงานตัวตามวรรคหนึ่งผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เพราะเหตุไปดำรงตำแหน่งอื่น หากสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้นั้นประสงค์จะดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นต้องลาออกจากการดำรงตำแหน่งอื่นนั้นพร้อมแสดงหลักฐานการพ้นจากตำแหน่งนั้นต่อประธานกรรมการสรรหาภายในวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘

ฯลฯ

ฯลฯ

ข้อ ๙ กรรมการกฤษฎีกาจะไม่พิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) เรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาล
- (๒) เรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสถาบันอื่นอยู่แล้วตามกฎหมายและกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่าสมควรให้มีการดำเนินการตามกฎหมายนั้นก่อนเพื่อประโยชน์แก่การบริหารราชการแผ่นดิน
- (๓) เรื่องซึ่งหากให้ความเห็นแล้วจะมีผลกระทบกระเทือนในทางการเมือง หรือทางการต่างประเทศ

ทั้งนี้ เว้นแต่จะเป็นเรื่องที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีจะได้มีมติหรือมีคำสั่งเป็นการภายในให้พิจารณา